

عنوان مقاله:

مراتب خداشناسی در مثنوی مولوی

محل انتشار:

پژوهشنامه ادب غنایی، دوره 20، شماره 39 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

ابراهیم نوری - دانشیار گروه معارف اسلامی دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

محمود مهرآوران - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه قم، قم، ایران

خلاصه مقاله:

تامل در هدف آفرینش انسان از موضوعات مشترک ادیان آسمانی است و همه این ادیان شناخت خدا را شرط رسیدن به هدف مذکور می‌دانند. البته مراحل و چگونگی شناخت از دید متفکران و نظریه پردازان متفاوت است. در میان اندیشه های اسلامی، جلال الدین مولوی در مثنوی با بهره گیری از آموزه های قرآنی، معرفت خدا را در مراحل و مراتبی بیان کرده است. این پژوهش با روش توصیفی-تحلیلی به تبیین و تحلیل مراتب معرفت الهی و چگونگی ارتباط آنها با یکدیگر در الهیات مثنوی می پردازد. پژوهش حاضر در صدد پاسخ به این پرسش است که از نگاه مولوی مراتب شناخت خدا چه ارتباط منطقی با یکدیگر دارند. مولوی، شناخت خدا را زیر بنای رسیدن به مقام خلیفه‌اللهی و دارای سه مرتبه کلی: سطحی(عامیانه)، کسبی(عقلی) و کشفی(عرفانی) می داند. از نگاه وی نوعی رابطه منطقی میان مراتب فوق برقرار است: معرفت سطحی مقدمه ضروری پیدایش معرفت عقلی است و معرفت شهودی به دنبال کمال معرفت عقلی بروز و استمرار می یابد. این مقاله ضمن استخراج و چینش منطقی مراتب مذکور براساس سخن مولوی، به این نتیجه می رسد که منابع معرفتی در الهیات مولوی متعدد بوده و هیچ تعارضی میان آنها وجود ندارد، بلکه میان مراتب مذکور نوعی ملازمه و ترتب منطقی برقرار است.

کلمات کلیدی:

مولوی، مراتب معرفت، معرفت سطحی، معرفت عقلی، معرفت کشفی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1713659>

